عەرەبستانی سعودی و خەونی سەربەخۆیی کوردستان … ئەحمەد رەجەب

لەم رۆژانەدا دوژمنایەتی لە نێوان دوو وڵاتی ئیسلامی گەورەو دەوڵەمەندو کۆنەپەرست و دوواکەوتوو (ئێران و عەربستانی سعودیيە) بە هۆی مەزهەب و دەمارگیری نەتەوەیی شیعەو سوننە گەیشتووەتە لوتکەو سەر ئێسقان و هەردوولا لە رۆژنامەو رادیۆو تەلەفزیۆن و سەتەلایت و هەموو بەشەکانی راگەیاندن و ماس میدیا هێرش ئەکەنە سەر یەکترو ئەوەی سەیرە لاف و گەزافی مرۆڤدۆستی و دیموکراسی لێئەدەن.

هەر لەم رۆژانەدا هەندێ کەس لەوانەی ماڵپەری کوردییان بۆ ئامادە کراوەو پارەی نووسین وەرئەگرن، خۆشحاڵن بە عەرەبستانی سعودیيەو ، دەستێوەردانی لە خاکی کوردستان و، بە پشتبەستن بە هاشەوهوشەی باڵیۆزو قونسڵ و راگەیاندنەکانی ئەو وڵاتە، دەستیانداوەتە نووسین و، بانگەشەی سەربەخۆیی کوردستان ئەکەن.

پێگەی عەرەبستانی سعودیە لە ناوچەکەو جیهانیشدا زۆر گرنگەو، وڵاتێکی دوواکەوتوو داخراوەو، بەڵام بە هۆی نەوت فرۆشتن بووەتە وڵاتێکی دەوڵەمەندو پێگەی بەناوبانگە لە خەرجکردن وبەخشینی دۆلارو لە ئێستادا بۆ وڵاتانی شۆڤەنیست وتاقمە توندرەوو تیرۆریستەکان بۆ نموونە تورکیاو حەماس و دەوڵەتی ئیسلامی (داعش) و ئەحرار ئەلشام و بەرەی نوسرە (فتح الشام) و ئەنجومەنەکەی ئیستەنبوڵ و پێشتریش بۆ تاقمی قاعیدەی خوێنرێژو ئوسامە بن لادن و تالێبانی ئەفغانستان و بزوتنەوە ئیسلامییە رەنگاورەنگەکان سەلەفی و وهابی و جیهادی و هتد….

دزین وفرۆشتنی نەوت و گەندەڵی بنەماڵەی ئال سعود کە خۆیان کردووە بە خاوەنی گشت خاك و سەرمایەو نەوت و دەسەڵات و، هەرچی پۆستی شایستە هەیە وەك : سەرۆك وەزیران و، وەزیری دەرەوەو ناوخۆو وبەرگری و، ئاژانسی ئەمن و ئاسایش لەو پەری گەندەڵیدایەو، زوربەی گەندەڵییەکان لە بواری نەوتدا بەدی ئەکرێن کە یەك لە سەر چواری نەوتی دونیایەو لە ژێر رکێفی بنە ماڵەی شا سەلمانی خەڵەفاو نەزانە.

ئەتوانین بڵێن ئەم بنەماڵە گەندەڵە سەرپەرشتی کێڵگە نەوتییەکان ئەکات و، بووەتە پاسەوانی بەرژەوەندی ئابووری ئەمریکاو وڵاتانی رۆژئاوا، گەلی عەرەبستانی سعودی لە زۆر رووەوە فەرامۆش کراوەو،

نەوتەکەیان لە خزمەتی بێگانەیەو بووەتە بەڵا بەسەریانەوە.

هەندێ لە نووسەران دڵخۆشن کاتێك راوێژکاری شای پێشووی سعودییە (ئەنوەر عیشقی) باس لە مافی سەربەخۆیی کوردستان ئەکات و، وەك ڕوویەکی فێڵبازو لە ژێرلێوەوە ئەڵێت: پشتیوانی لە سەربەخۆیی کوردستان ئەکەین و، هەر زوو خۆی بەدرۆ ئەخاتەوەو ئەڵێت : ئێمە لە سیاسەتی دەرەوە باس لە یەکپارچەیی خاکی عێراق ئەکەین و، لێرەدا پێویستە ئەو نووسەرانە هەڵوەستەیەك بکەن و بزانن کە وڵاتێکی عەرەبی کۆنەپەرست وەك عەرەبستانی سعودی قەت لە گەڵ مافێکی رەوای گەلەمان یەکناگرنەوە.

عەرەبستانی سعودی لە ژێر دروشمی ئیسلام و، ئاڵای ئەڵلاهو ئەکبەر بزوتنەوە توندرەوەکان بڵاو ئەکاتەوەو، رەخنە لە هەڵوێستی وڵاتانی ڕۆژئاوا بەگشتی و، ئەمریکا بە تایبەتی ئەگرێت و، لەم بارەیەوە هیلاری کلینتۆن پاڵێوراوی دیموکراتەکان بۆ سەرۆکایەتی ئەمریکا لە وتارێکدا وتی: کاتی ئەوە هاتووە بەر لە سعودییەکان و قەتەرییەکان و کوێتییەکان و، کەسانی تر لە وڵاتەکانیان بگیرێت بۆ ئەوەی چیتر پارە نەدەن بە ڕێکخراوەکانی توندوتیژی و، پشتگیری لە قوتابخانەو مزگەوتەکانی توندوتیژی نەکەن، کە پاڵ بە ژمارەیەکی گەورەی گەنجان ئەدات لە سەر ڕێی توندوتیژی لە جیهاندا خۆیان بنوێنن.

لە شەستەکانی سەدەی رابردوو عەرەبستانی سعودییە کەوتە یارمەتیدانی توندرەوەکان دژ بە بیروباوەری جەمال عەبدولناصر و ئایدلوژیای سۆسیالیوم و شیوعییەت و، سعودییەکان وتوویانەو ئێستاش ئەیڵێنەوە: ئیسلامەتی ڕێگایەکی بەسوودە گەر بتەوێت لە بوارێکی فراواندا بەکاری بهێنێت و، لێرەدا شایانی باسە سەرۆکی ئەمریکا باراك ئۆباما لە چاوپێکەوتنێکی ڕۆژنامەوانیدا راشکاوانە وتی: عەرەبستانی سعودی بە ئاشکرا توندوتیژی لە جیهاندا بڵاو ئەکاتەوەو، رووی ئیسلام ناشیرین ئەکات.

عەرەبستانی سعودییە بەوە ناوەستێت تەنها خەرجی توندرەو تیرۆریستان دابین بکات، بەڵکو ئەم بیرە توندرەوە (وهابییە) لە ڕێی مزگەوت و قوتابخانەکانی جیهان بڵاو ئەکاتەوەو. بۆیە لاپەرەی وڵاتی عەرەبستانی سعودییە لە بواری مافەکانی مرۆڤ پرە لە کارەسات و، بێ وێنەیە لە جیهاندا وەك: سەرپەراندن و، بێبەشکردنی ئافرەتان لە هەموو مافەکانی.

لە رووی جوگرافیاوە عەرەبستانی سعودییە نزیکە لە تەنگەی هورمزو تەنگەی باب ئەلمەندەب و کەنالی سوئیس و، ئەم شوێنە زۆر گرنگە بۆ ئەمریکا کە هەمیشە لە هەوڵی زامنکردنی ڕێگای گواستنەوەی نەوتەو ، لەساڵانی پێشوودا ڕێگابرین لەوەی بیرو نفوزی شیوعییەت پەرەبسێنێت و، هاوکات عەرەبستانی سعودییە بوو بوو بە بنکەیەکی

ئابووری ئەمریکاو، شان بە شانی ئێران کە بنکەی سەربازی ئەمریکا بوو.
ئەو قۆناغە، قۆناغی ئاڵتونی ئەمریکا بوو، چونکە عەرەبستانی سعودیيە لەگەڵ ئێران هاوپەیمان بوون بۆ بەربەرەکانی شیوعیيەت و، لە پاش شۆڕشەکەی میسرو هاتنی جەمال عەبدولناصرو، بڵاوبوونەوەی بیری نەتەوایەتی عەرەب، میسر بوو بە رکابەری بەهێزی عەرەبستانی سعودیيە.
سامر ئێلسێهبان باڵیۆزی عەرەبستانی سعودیيە لە عێراق لە چاوپێکەوتنێکیدا لەگەڵ ڕۆژنامەی الشرق الاوسط پشتگیریی تیرۆریستە سعوودییە زیندانیکراوەکانی ناو عێراقی کردو، داوای لە حکومەتی عێراق ئەکات ئەو تیرۆریستە سعوودیيانەی لە بەندیخانەکانی عێراقدان بۆ شێوەیەکی دادپەروەرانە دادگایی بکرێن و، هەروەها لە بەشێکی تری گفتوگۆکەیدا داوا ئەکات مافی مرۆڤ بۆ ئەو تیرۆریستە زیندانیکراوانە پارێزراو بێ.
ڕێکخراوی هومان رایتس رەخنە لە دەسەڵاتی پیاوان بۆ سەر ژنان ئەگرێت و، تا ئێستا ژنان مافیان پارێزراونییە و، هیچ ژنێك بەبێ فەرمانی پیاوەکەی ناتوانێت گەشتێك بۆ دەرەوەی وڵات بکات یان لە جێگایەك ئیش بدۆزێتەوە کار بکات و، ئافرەتێك لە تەمەنی 62 ساڵ ئەڵێت هەست بە شەرمەزاری ئەکەم چونکە بەبێ مۆڵەتی کورەکەم ناتوانم بچمە دەرەوە، من ئەوم گەورە کرد بەڵام ئەو خاوەنی منە.
ڕێبازی عەرەبستانی سعودیيە بە پێی “” دەستەی گەورە زانایان “” لە سەر شەریعەتی ئیسلامەو، هەموو مافێکی دەستبەرکردووەوەو، بنچینەکانی دادپەروەری و ئازادییەکانی چەسپاندووەو، لەم رووەوە ئەمینداری گشتی دەستەی زانایان شیخ فەهد سەعد ئەلماجد ئەڵێت: شانشینی عەرەبستانی سعودیيە وڵاتی هەردوو (حەرەمی شەریفە) و لانکی پەیام و دەستپێکی ئیسلامەو مافی مرۆڤ و کەرامەتی ئەپارێزێت.
بۆ وەڵامی ئەو “” گەورە زانایانە “” درۆزنانە ڕێکخراوەکانی مافی مرۆڤ و ئەوانەی بەرگری لە ئازادییەکان ئەکەن ئەڵێن: عەرەبستانی سعودیيە پێشەنگە لە پێشێلکردنی مافی مرۆڤ و ئازادییەکان و، ئەمە راستییەکی حاشاهەڵنەگرەو، هەر لە مێژەوە لە ساڵی 1927 وە لە سەر دەستی شا عەبدولعەزیز تا ئێستا پەیرەو ئەکرێت و، ئەم وڵاتە خۆی لە قەرەی 30 ملیۆن کەس ئەدات و، ساڵانە 600 ملیار دۆلار ئەچێتە سەر گەنجینەی وڵات، بەڵام خەڵکێکی زۆر هەژارو برسی بەدی ئەکرێن.
هیچ کاتێك شا بە تەنگی هاوڵاتیان نایەت و، تەنها بۆ بنەماڵە کار ئەکات و، هەرچەندە باس لە کۆمەڵگەیەکی دوور لە گەندەڵی و دەمارگیری ئەکرێت، بەڵام عەرەبستلنی سعودیيە بووەتە وڵاتێکی دوواکەوتوو، باری ئاسایشی بەرەو خەراپە مل ئەنێت و، تاقمێك خۆیان

کردووە بە زاناو موفتی و، ئەم موفتییانە بە ئارەزووی شاو بنەماڵەی شا فتوای – دەستبرین و، چاو هەڵکۆڵین و دەرکردن و، لێدانی جەڵدە (هەر مرۆڤێك تاوانبار بکرێت) بە کردەوەیەك جەستەی ئەخەنە بەر لێدانی قایش و سوندە (ئەوەش موفتی بریار ئەدات چەند جەڵدەی لێ بدرێت).

بە پێی رێکخراوی فریدۆم Freedom House کە تایبەتە بە لێکۆڵینەوە دەربارەی دیموکراتییەت و ئازادی سیاسی عەرەبستانی سعودییەو تورکیا لە ریزی خراپترین وڵاتانی جیهانن، لە پێشێلکردن و سەرکوتکردنی ماف و ئازادییەکانی مرۆڤ و، کەس ناتوانێت دەنگ بەرز بکاتەوە یەکسەر راپێچی ئەکەن ولە پاش سوکایەتی و لێدان تووری ئەدەنە زیندانەوە.

چالاکەوان و ئافرەتانی ئەکتیڤ لە بەرگری لە مافی ژنان، ئاماژە بەوە ئەکەن رژێمی عەرەبستانی سعودییە دوواکەوتووەو، ئافرەت هیچ ئازادییەکی نییەو، ئەم وڵاتە یەکەمێن وڵاتە ئافرەت بۆی نییە ئۆتۆمبێل واژو بکات.

لەناو بنەماڵەی شا سەلمان باڵ باڵێنەو زورانێك لە نێوانیاندا بەرێوە ئەچێت و، ئەمریکا چاودێری ئەو بارودۆخە ئەکات و، وایداناوە بەم زووانە شازادە محەمەد سەلمان ئەبێتە شای عەرەبستانی سعودی چونکە شا سەلمان و، جێگرەکەی شازادە محەمەد نایف نەخۆشن و توانایان نەماوەو، بۆیە ئەمریکا بانگهێشتی محەمەد سەلمانیان کردو سەردانی ئەمریکای کرد لە پێناو ناسینی لە نزیکەوەو، وردەکاری و زانیاری لە سەر ژیانی.

لە ئایندەیەکی نزیکدا زۆرانی ئێران و شیعەکان و، عەرەبستانی سعودییەو سوننەکان ئەبێنێن و، هەردوولا ئەیانەوێت لە کوردستان نزیك ببنەوەو، کوردستان راپێچی جەنگ بکەن، بۆیە پێویستە ئێمەو، ئەو نووسەرە بەرێزانە بانگەشەی سەربەخۆیی کوردستان ئەکەن لە گەڵ گەلە قارەمانەکەمان و پێشمەرگە ئازاو خۆراگرەکانی سەنگەر دژ بە دەوڵەتی ئیسلامی (داعش) داوا بکەین لە ئاگری ئێران و عەرەبستانی سعودییە دوور بکەوینەوەو، قەت دڵخۆش نەبێن وڵاتێکی کۆنەپەرست و دوواکەوتوو سەربەخۆیی بێنێتەدی.

28/9/2016